

عنوان مقاله:

بررسی مقدماتی درمان اختلالات روانی از منظر قرآن مجید با تاملی بر سوره مبارکه «ق»

محل انتشار:

نشریه علمی قرآن و روانشناسی، دوره 1، شماره 1 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسنده:

مریم سادات سیدآقا مدنی - دانشجوی دکتری روانشناسی سلامت، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

ماهیت زندگی انسان به دلیل وجود مشکلات و ناگواری های اجتناب ناپذیر، از دردهای جسمانی و روانی جدا نیست. هدف روان درمانی کمک به انسان ها برای مواجهه با مسائل زندگی بدون رنج و عذاب است. بر این اساس هدف از این پژوهش آن است که با استفاده از آموزه های قرآن مجید به عنوان منبعی و حیانی برای شناخت انسان و مسائل پیرامون او، گامی در جهت کشف مولفه های موثر در درمان آسیب ها و اختلالات روانی برداشته شود. ازجمله مفاهیم نزدیک به این هدف در آیات قرآن، ذکر است که به وجهی از «خود» اشاره دارد که به پروردگارش متصل است. بنابراین برای مطالعه و استخراج الگوی تغییر، برای مواجهه با آسیب های روانی به مطالعه این مفهوم و نقش آن در ایجاد احساسات مطلوب در انسان نیاز است. برای دستیابی به این هدف پژوهش حاضر با روش کیفی و به شیوه تدبر سوره ای با محوریت سوره مبارکه «ق» انجام شد. یافته ها نشان داد عمده ترین اشکالی که در حوزه انسان وجود دارد، عدم توجه او به سیر تحول و رشد خودش است؛ یعنی فراموشی می کند قرار است مسیری را طی کند تا در دنیا در مقامی استقرار پیدا کند و در آخرت نیز در آن مقام به فعلیت برسد و بر اساس آن زندگی دائمی اش را ادامه دهد؛ بنابراین مقصد اصلی درمان، قراردادن انسان در وضعیت هوشیارانه نسبت به آنچه در درون خود و روابط و پیرامونش اتفاق می افتد و خروج از غفلت و بی خبری نسبت به حقایق جاری در این ها است که با عنوان ذکر از آن یاد می شود. بر اساس نتایج به دست آمده از سوره ق، عوامل تقویت کننده این ذکر در انسان عبارت بودند از: انابه و توجه دائم به مقاصد الهی، خوف از وعید و قانون گرا بودن، داشتن خشیت و درک عظمت و موانع تحقق این ذکر نیز عبارتند از: سرگردانی و آشفتگی (در امر مریح بودن)، گیرندگی در جهت سوء و آسیب و ظهور صفات منفی (اثر فعال نشدن ذکر). همچنین این سوره اصلی ترین و مهم ترین فرآیند تحقق ذکر را توان شهادت معرفی می کند و از آن جایی که این توان، هم لازمه و هم نتیجه تحقق ذکر است، به نظر می رسد تقویت آن یکی از مهم ترین مسیرهای درمان اختلالات روانی و خروج انسان از رنج و عذاب به حساب بیاید.

کلمات کلیدی:

روان درمانی، ذکر، شهادت، ادراک، انابه، خوف از وعید

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1716490>

